

Ambasada Britanică
la Chișinău

Legea privind redresarea și rezoluția băncilor

Recapitalizarea internă și garanția din partea statului

Autor: Dumitru Pîntea

Publicația a fost realizată cu susținere financiară din partea Ambasadei Marii Britanii la Chișinău, prin intermediul Fondului pentru Buna Guvernare. Responsabilitatea pentru conținutul acestei publicații aparține autorului, și nu reflectă neapărat poziția Guvernului Britanic.

De ce implementarea conceptului de „recapitalizare internă” în sectorul bancar este crucială pentru Republica Moldova

Criza bancară din ultima perioadă soldată cu acordarea unor credite de urgență de peste 14 mlrd. MDL sub garanția Guvernului și lichidarea a trei bănci, a demonstrat ineficiența și lacunele cadrului normativ actual în domeniul asigurării stabilității financiare. De asemenea, criza financiară a demonstrat că există o lipsă semnificativă de instrumente adecvate la nivelul băncii centrale pentru gestionarea eficientă și în timp rapid a situațiilor băncilor în dificultate, situație ce s-a dovedit a avea un impact semnificativ asupra destabilizării întregului sector financiar-bancar. În aceste condiții, devine esențială nevoia unui cadru legal puternic, racordat la cele mai bune practici internaționale, care să poată preveni pe viitor situații de criză, și mai ales să conțină o paletă suficientă de instrumente ce ar putea fi utilizate. Chiar dacă la moment sistemul financiar autohton pare să nu fie pe deplin pregătit pentru aplicarea unor asemenea instrumente, adoptarea cadrului legal, instituțional și regulator privind stabilitatea financiară reprezintă una din principalele acțiuni în vederea fortificării și reformării sectorului financiar-bancar din Republica Moldova.

Totodată, acest deziderat derivă și din angajamentele asumate de țara noastră în contextul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, respectiv, regimul de redresare și rezoluție al băncilor tinde să armonizeze cu cel existent la nivelul UE, care oferă autorităților statelor membre un set credibil de instrumente pentru a interveni suficient, rapid și la timp în cazul unei situații critice în care poate ajunge o bancă.

În acest sens, autoritățile au aprobat Legea privind redresarea și rezoluția băncilor¹, la baza căreia s-a luat în calcul experiența statelor membre UE și anume prevederile Directivei 2014/59/UE² de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții. Conform autorilor, Legea se prezintă a fi un nou instrument de intervenție statală, armonizat cu Directiva 2014/59/UE și considerat a fi necesar în special pentru a preveni ajungerea unei instituții bancare în stare de faliment. De asemenea, în cazul în care falimentul devine inevitabil, Legea urmărește să reducă la minimum consecințele negative pentru populație, în sensul menținerii funcțiilor de bază ale băncii, prin viabilizarea acesteia dacă este posibil, sau, după caz, prin transferul acestor funcții la o altă entitate. Cel mai recent, prevederile legii au fost puse în aplicare odată cu instituirea procedurii de *intervenție timpurie* la BC Moldindconbank.

Printre multitudinea de elemente noi, principalul instrument preluat din practica UE îl reprezintă procedeul de recapitalizare internă - „bail-in”, procedeu ce semnalează o schimbare semnificativă a strategiei în privința salvării băncilor ajunse în pragul colapsului. În linii generale, acesta este opusul procedurii de „bail-out” care presupune angajarea de bani publici, bani exteriori sistemului bancar, pentru asigurarea continuității funcțiilor unei bănci ajunse la faliment (o „salvare exterioară” a unei bănci/sistem). Prin procedura de „bail-in”, băncile cu probleme sunt salvate din contul creditorilor și în ultimă instanță din banii deponenților negarantați (o „salvare” internă a unei bănci/sistem). De asemenea, se încearcă și o responsabilizare a acționarilor bancari, precum și a managerilor, în vederea asumării riscurilor la care se expun în cadrul desfășurării activității bancare și neadmiterea transferării acestora către plătitorii de taxe.

¹ Legea privind redresarea și rezoluția băncilor, Monitorul Oficial, Nr. 329-336 (5762-5769) din 27.09.2015

² Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții (BRRD).

Criza financiară internațională, salvarea băncilor din bani publici și răspunsul autorităților de reglementare

Urmare crizei financiare severe care a izbucnit în anul 2008, atât la nivelul UE cât și a grupului de țări G20, a fost lansat un proces amplu de constituire a unui regim unic care să cuprindă norme și instrumente clare pentru soluționarea crizelor financiare. Tot acest proces a avut la bază experiența anului 2008 când după falimentul băncii americane Lehman Brothers s-a creat un șoc destabilizator asupra piețelor financiare internaționale. Pentru a tempera extinderea acestuia, Guvernele din Europa și din întreaga lume au fost nevoite să injecteze bani publici pentru redresarea situației la instituțiile financiare aflate în dificultate. Urmare acestui fapt, în ultimii ani a fost căutată o alternativă pentru a evita pe viitor cheltuirea de bani publici pentru recapitalizarea băncilor care și-au asumat prea multe riscuri, precum și responsabilizarea acționarilor în acest sens.

În luna octombrie 2009³ au fost date publicității principalele elemente ale noului cadru armonizat de gestiune a crizelor transfrontaliere în sectorul bancar. Acestea pornesc de la faptul că, un cadru specific de soluționare a crizelor bancare trebuie să acorde prioritate obiectivelor de „politică publică”, precum **stabilitatea financiară, continuitatea serviciilor bancare și menținerea sistemelor de plăți**. În acest sens Directiva 2014/59/UE, reprezintă rezultatul eforturilor de a crea un cadru eficace de soluționare a crizelor financiare. Aceasta constituie și o reformă fundamentală a reglementării și supravegherii piețelor financiare, care are drept scop crearea unui regim unic ce asigură că instituțiile implicate își coordonează eficient acțiunile și dispun de instrumente adecvate de intervenție rapidă pentru gestionarea dificultăților cu care se confruntă instituțiile financiare.

Printre aceste instrumente, procedul de recapitalizare internă pare a fi unul revoluționar și care se vrea a fi o schimbare de paradigmă a conceptului de redresare a situației unei bănci ajunse la faliment. Totuși, acesta trezește discuții aprinse la nivel european, mai ales în ceea ce privește aportul și a deponenților la soluționarea situațiilor de criză. Respectiv, Directiva UE prevede doar principiile, mecanismele și instrumentele necesare a fi transpuse în legislația statelor membre, o serie de alte norme tehnice menite să asigure funcționalitatea Directivei fiind în proces de discuții și elaborare.

Practica internațională în aplicarea procedului de „bail-in”

Procedul „bail-in” este unul relativ nou la nivel mondial. Efectiv, conform prevederilor Directivei 2014/59/UE, până la moment nici o instituție financiară europeană nu a fost salvată de la faliment prin intermediul procedului de „bail-in”⁴. Ținând cont de complexitatea Directivei date, contradicțiile existente între guvernele europene vis-a-vis de procedul „bail-in”, precum și de lobby-ul extrem de puternic exersat de către grupurile financiare internaționale, anumite rețineri în implementarea prevederilor se atestă în mai multe state europene. Totuși, istoria recentă consemnează aplicarea procedului de „bail-in” în cazul crizei bancare cipriote, și mai exact în procesul de redresare a situației financiare la două instituții financiare cu impact sistemic.

Criza bancară din Cipru își are începuturile încă în anul 2010, fiind generată de expunerile mari ale băncilor față de economia greacă. Aceasta la rândul ei demonstrează cele mai grave efecte ale crizei financiare mondiale din 2008-2009. În linii generale două din cele mai mari bănci cipriote, Laiki și Bank of Cyprus, au continuat să-și extindă

³ An EU Framework for Cross-border Crisis Management in Banking Sector (COM (2009)0561 final), http://ec.europa.eu/finance/bank/crisis_management/archive_en.htm

⁴ Directiva 2014/59/UE a intrat pe deplin în vigoare la 1 ianuarie 2016

portofoliul de obligațiuni grecești și în același timp să susțină înstrăinările de capital (în anii 2010/2011 au fost plătite dividende enorme către acționari). În 2011 liderii europeni au ajuns la un nou acord pentru salvarea Greciei, care a implicat restructurarea datoriilor, adică pierderi pentru deținătorii de obligațiuni. În acel an, băncile cipriote au înregistrat pierderi uriașe din cauza restructurării datoriilor grecești. Cele două instituții bancare (Laiki și Bank of Cyprus) s-au pomenit deodată cu niveluri de capital sub cerințele autorităților cipriote, iar aproape 10% din credite au fost clasificate drept neperformante (Spre comparație, la sfârșitul lunii august 2016, sectorul bancar autohton înregistrează un volum de 16% credite neperformante). Guvernul cipriot nu putea acoperi această sumă, respectiv a cerut ajutor financiar internațional. Pentru a-și asigura asistență financiară externă, în anul 2013 autoritățile din Cipru au impus taxarea cu până la 80% a celor care aveau depozite mai mari de 100.000 euro⁵ la banca Laiki și de până la 60% pentru deponenții Bank of Cyprus. O altă condiție a fost lichidarea băncii Laiki, iar pentru cealaltă bancă, Banca Centrală europeană și autoritățile cipriote au elaborat un plan de redresare a situației. Acest plan conținea o procedură ordonată de restructurare a activelor băncii realizată din resursele instituției. Aceasta a și reprezentat de fapt procedura de „bail-in” și salvarea unei instituții financiare prin intermediul resurselor proprii.

Criza bancară cipriotă a fost una diferită decât în alte state, autoritățile de reglementare cipriote punând pierderile suferite de bănci pe seama creditorilor. Pe lângă nevoia salvării sectorului bancar, autoritățile au fost constrânse și de nevoia unui program de finanțare a economiei din partea partenerilor externi. Totodată, în procesul de restructurare a activelor bancare, acționarii, investitorii și deponenții au suportat pierderi în ordinea falimentului bancar. Primii au fost acționarii, apoi investițiile și depozitele neprotejate. Totuși, limita de 100.000 euro impusă tuturor statelor membre UE nu a fost atinsă, depozitele mai mici de atât fiind mereu sigure.

Ținând cont de exemplul Ciprului, putem spune că situația sectorului bancar din R. Moldova este una cu mult mai delicată. Dacă sistemul bancar cipriot a avut nevoie de fonduri din exterior urmare unor angajamente / expuneri foarte riscante ale managerilor, atunci cel moldovenesc a ajuns în aceeași situație dintr-un motiv mult mai grav, și anume fraude bancare. Deseori unele active devin neperformante urmare deteriorării cadrului macroeconomic general al unei economii (ex. băncilor cipriote cu expuneri mari față de economia greacă), pe când în cazul celor trei bănci autohtone⁶ intențiile obscure ale unor manageri și acționari au dus la prăbușirea acestora. Respectiv, este regretabilă decizia autorităților de a transpune fraudele bancare din 2014 – 2015 pe umerii plătitorilor de taxe, așa cum s-a întâmplat prin asumarea răspunderii Guvernului asupra Legii privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat emise de Guvern. Mai mult ca oricând, acest exemplu elocvent demonstrează nevoia la nivelul cadrului legislativ național a unui mecanism de capitalizare internă a instituțiilor bancare, care să sporească responsabilizarea managerilor, acționarilor și a celorlalți creditori pentru riscul asumat. De asemenea, după exemplul cipriot, mecanismul de recapitalizare internă trebuie să securizeze într-o oarecare măsură utilizarea fondurile publice pentru acoperirea *greșelilor* altora⁷.

⁵ 100.000 euro este plafonul minim garantat de Directiva 2014/49/UE privind schemele de garantare a depozitelor, care impune un regim de garantare a depozitelor unitar în toate statele membre ale Uniunii Europene.

⁶ B.C. Banca de Economii, B.C. Unibank și B.C. Banca Socială

⁷ Practic salvarea băncilor din bani publici contravine principiilor economiei capitaliste, iar răspunderea colectivă pentru greșeli individuale este mai degrabă un principiu socialist. Respectiv procedeul de recapitalizare internă vine să corecteze un neajuns al sistemului financiar mondial.

Prevederile legii privind redresarea și rezoluția băncilor

Termenul de **"rezoluția bancară"** descrie procesul de restructurare a unei instituții bancare de către o autoritate de rezoluție, în cazul nostru BNM, prin utilizarea unor instrumente specifice. Scopul principal al acesteia constă în asigurarea continuității funcțiilor de bază ale unei bănci. (de ex. depozite, conturi, operațiuni de plată). În cazul în care este posibil se urmărește restaurarea viabilității sale, în totalitatea, iar dacă nu, activele compromise sânt lichidate și păstrate doar cele bune. Cadrul nou de gestionare a crizelor bancare așa cum a fost conceput de autorii Legii este structurat pe trei piloni: (i) pregătire, (ii) intervenția timpurie și (iii) rezoluția bancară, pentru fiecare pilon fiind stabilite condițiile declanșatoare, autoritățile implicate, competențele și instrumentele ce pot fi aplicate, precum și modalitatea de implementare a acestora.

1. Pregătirea – prima etapă în cazul apariției nevoii de redresare a situației unei bănci. Fiecare bancă comercială elaborează și actualizează periodic un plan de redresare, iar în caz de dificultăți majore BNM întocmește un plan de rezoluție.

2. Intervenția timpurie – în cadrul acestei etape, BNM este autorizată să întreprindă anumite măsuri în privința unei bănci în cazul în care aceasta încalcă cerințele normative privind activitatea bancară. Măsurile respective se referă la un șir de acțiuni ce pot fi impuse băncii comerciale printre care: înlocuirea organelor de conducere, implementarea planului de redresare, modificarea strategiei de afaceri, modificări în structura juridică sau cea operațională.

3. Rezoluția – aceasta presupune intervenția autorităților statului într-o bancă, în vederea restructurării acesteia cu scopul atingerii obiectivelor rezoluției. Obiectivele principale țin de evitarea efectelor negative asupra stabilității financiare, în special prin prevenirea contagiunii asupra altor bănci, protejarea fondurilor publice, protejarea deponenților care intră sub incidența Legii privind garantarea depozitelor⁸, protejarea pe cât posibil a altor fonduri și active.

În cazul în care o bancă comercială întrunește toate condițiile de a impune o rezoluție, BNM poate aplica un șir de **instrumente de rezoluție**. Legea nu prevede expres circumstanțele utilizării unui instrument sau altul, totuși, în situația în care se aplică instrumente de rezoluție, BNM ține cont de obiectivele rezoluției și alege acele instrumente care permit redresarea cât mai rapidă și cât mai puțin costisitoare a situației.

Instrumentele de rezoluție care pot fi aplicate sunt:

- **Vânzarea afacerii** – presupune transferul de către BNM către un potențial cumpărător viabil a acțiunilor sau altor instrumente de proprietate emise, precum și transferul activelor, drepturilor sau obligațiilor băncii;
- **Bancă-punte** – presupune efectuarea transferurilor similare către o bancă creată în scopul de a primi și deține unele sau toate acțiunile, activele, drepturile și obligațiunile uneia sau mai multor bănci supuse rezoluției. Acest fapt se realizează în vederea păstrării funcțiilor esențiale și a vânzării ulterioare a băncii. Capitalul social al băncii-punte este deținut în totalitate de Ministerul Finanțelor;
- **Instrument de separare a activelor** – prevede transferul activelor, drepturilor și obligațiunilor unei bănci sau a unei bănci-punte către o entitate de administrare a activelor. O astfel de entitate este o persoană juridică cu un capital social deținut în totalitate sau parțial de către stat, și este creată pentru a primi și deține activele băncii aflate sub rezoluție;

⁸ Legea Nr.575 din 26.12.2003 privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar

- **Recapitalizarea internă („bail-in”)** – în cadrul acestui instrument BNM dispune de mai multe competențe în ceea ce privește valoarea sumei rămase de plată aferentă obligațiilor unei bănci supuse rezoluției. Acestea vor fi redirecționate spre recapitalizarea băncii supuse rezoluției din contul anumitor clase de creditori ai acesteia⁹. În esență, spre deosebire de mecanismul de „bail-out”, pierderile bancare urmează să nu mai fie acoperite din contul plătitorilor de taxe, ci de către acționari și alți creditori ai băncii.

Constatări generale

Criza bancară de proporții demonstrează faptul că Republica Moldova are nevoie de un cadru normativ în domeniul rezoluției și redresării băncilor. Odată aprobat, acesta este aliniat la practicile internaționale și la mecanismele europene și vine să răspundă în special provocărilor ridicate de fraudarea mai multor bănci autohtone, dar și de riscurile ridicate de ultima criză financiară internațională. Tabelul de mai jos sintetizează rezultatele noilor măsuri de intervenție în detrimentul falimentului bancar, respectiv, coloana a treia prezintă rezultatele ipotetice ale Legii. Totodată, tabelul prezintă și impactul recapitalizării externe (soluție admisă inițial în cazul celor trei bănci lichidate cărora li s-au acordat credite de urgență sub garanția Guvernului) față de soluția nouă propusă - recapitalizarea internă. Astfel, prin intermediul procedurii de „bail-in”, contribuabilii vor fi scutiți de a mai suporta costuri în urma unor fraude comise cu implicarea acționarilor și a managementului băncii, așa cum s-a întâmplat cu cele aproximativ 14,8 miliarde de lei acordate celor trei bănci lichidate (la 27 septembrie 2016 Guvernul și-a asumat răspunderea asupra proiectul de lege privind emisiunea obligațiunilor de stat¹⁰).

Tabelul 1. Recapitalizarea internă vs. folosirea banului public sau falimentul bancar

Consecințe rezultate din acțiunile întreprinse	Modalități de redresare a situației unei bănci		
	Faliment Bancar	Recapitalizarea externă (folosirea banului public)	Recapitalizare internă
Continuarea funcțiilor vitale ale băncii	NU	DA	DA
Stabilitatea financiară este menținută	Nu, în cazul unei bănci sistemice	DA	DA
Contribuabilul este scutit de a suporta costuri	DA	NU	DA
Depozitele garantate se păstrează în siguranță	DA	DA	DA
Depozitele negarantate se păstrează în siguranță	NU	DA	NU
Obligațiunile garantate se valorifică în limita garanției	DA	DA	DA
Obligațiunile negarantate se valorifică	NU	DA	NU

Sursa: Recapitalizarea internă – alternativă de preferat falimentului sau folosirii banului public, Bogdan Olteanu, Banca Națională a României 2016, compilăție Expert-Grup.

⁹ Creditorii băncii supuse rezoluției suportă pierderi ulterior acționarilor în conformitate cu ordinea priorității creanțelor acestora din cadrul procedurii de lichidare silită. Ținând cont că și deponenții reprezintă creditori ai băncii, prevederile legii se răsfrâng și asupra acestora, cu excepția acelor depuneri care intră sub incidența legislației privind garantarea depozitelor.

¹⁰ Proiectul legii privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiunilor de plată derivate din garanțiile de stat nr.807 din 17.11.2014 și nr.101 din 01.04.2015, aflat în proces de examinare în cadrul comisiilor parlamentare cu numărul 257.

<http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/3278/language/ro-RO/Default.aspx>

Fiecare soluție aleasă de redresare a băncii implică anumite consecințe, și anume:

1. În ipoteza intrării unei bănci în faliment, toți clienții băncii sunt afectați – debitori, creditori și utilizatori de servicii de plată. Singurele categorii care suferă mai puțin sunt deținătorii de depozite garantate și obligațiunile garantate de anumite tipuri. De asemenea, nu vor exista costuri directe pentru contribuabil, iar stabilitatea financiară va fi afectată în cazul în care banca intrată în faliment este una de importanță sistemică.
2. În cazul recapitalizării externe – numită în plan internațional „bail-out”, această procedură va asigura continuitatea funcțiilor băncii (carduri, conturi, etc.). Depozitele garantate vor rămâne în siguranță, acoperite de schema de garantare, iar celelalte creanțe negarantate vor depinde de cel care acoperă costurile din resurse publice, respectiv Guvernul. Acest sistem a fost aplicat cel mai recent în cazul celor trei bănci devalizate, cărora le-au fost acordate fonduri din rezervele BNM sub garanția Guvernului, în schimb, costul urmează a fi suportate de către plătitorul de taxe prin emiterea de obligațiuni de stat.
3. Recapitalizarea internă – procesul de „bail-in”, va asigura continuitatea funcțiilor esențiale ale (plăți, carduri, conturi, etc.). Depozitele garantate vor rămâne în siguranță, acoperite prin mecanismul de garantare, iar obligațiunile garantate vor fi acoperite legal în limita garanției. În ceea ce privește depozitele negarantate și celelalte creanțe negarantate, ele vor fi gestionate de către autoritatea de rezoluție cu scopul recuperării banilor pentru recapitalizare. În schimb, nu vor mai exista costuri suportate de către contribuabil. (*Anexa 1 prezintă schematic aplicarea procedurii de „bail-in”*).

Un element important al Legii este garanția legală oferită creditorilor că în procesul de rezoluție și redresare a băncilor nu vor pierde mai mult decât din alternativa falimentului băncii. Cu toate acestea, suma maximă garantată de Fondul de garantare a depozitelor este una de doar 6 mii lei, extrem de mică în comparație cu limita impusă statelor membre UE (100 mii EUR). Totodată, schema de garantare a depozitelor nu se răsfrânge asupra persoanelor juridice. Astfel, din perspectiva păstrării încrederii deponenților în sectorul bancar, dar și a dezvoltării sectorului financiar autohton, este necesară regândirea schemei de garantare a depozitelor din sistemul bancar și ridicarea plafonului garantat la nivelul realităților economice actuale.

Concluzii și recomandări finale

Ținând cont de conjunctura politică și economică în care s-a pomenit țara noastră, precum și presiunea la care sunt supuse autoritățile în vederea deblocării sprijinului financiar internațional, în primăvara anului 2016 a fost demarat procesul de elaborare a Legii privind redresarea și rezoluția băncilor. Procesul a fost unul destul de scurt pentru o asemenea lege, autoritățile fiind ghidate de termenul impus în cadrul *Foii de parcurs privind agenda de reforme prioritare*¹¹ și de nevoia stringentă a unui Acord de finanțare cu Fondul Monetar Internațional.

Rezoluția bancară prevăzută de Lege reprezintă o alternativă la procedurile obișnuite de insolvență ce permite să se trateze în mod eficient situația unei instituții aflate în dificultate cu luarea în considerare a interesului public general. Ținând cont că Legea privind redresarea și rezoluția băncilor prevede ca autoritatea de rezoluție trebuie să pregătească planuri de rezoluție pentru fiecare bancă (acțiunile pe care ar urma să le întreprindă în cazul în care rezoluția ar deveni necesară) BNM precum și alte instituții implicate nu ar trebui să se limiteze doar la adoptarea

¹¹ Foaie de parcurs privind agenda de reforme prioritare,
http://gov.md/sites/default/files/foaie_de_parcurs_privind_agenda_de_reforme_prioritare_.pdf

Legii date, dar să transpună în legislația secundară și standarde tehnice obligatorii cu privire la principalele aspecte ale redresării și rezoluției elaborate de Autoritatea Bancară Europeană (ABE)¹².

Desigur, este foarte puțin probabil ca întreg sistemul bancar să dea faliment în același timp, indiferent ce legi sunt adoptate de Parlament. Totuși în contextul transpunerii în legislația națională a Directivei Europene de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și stabilirea datei de 01.01.2018 ca termen de intrare în vigoare a instrumentului de recapitalizare internă (procedeu „bail-in”), se impune nemijlocit și modificarea cadrului legal aferent garantării depozitelor din sistemul bancar, care de altfel nu mai poate reprezenta o soluție în cadrul crizelor bancare.

Ținând cont de cele menționate, precum și în sensul asigurării unor reforme solide și logice în domeniul financiar-bancar, pentru perioada imediat următoare considerăm necesare implementarea următoarelor recomandări:

- Cadrul normativ european de soluționare a crizelor bancare nu se rezumă doar la Directiva 2014/59/UE, ci continuă sub forma unor standarde tehnice obligatorii cu privire la principalele aspecte ale redresării și rezoluției elaborate de ABE, care nemijlocit necesită a fi transpuse în actele normative ale BNM;
- Odată cu adoptarea acestei legi trebuie luate în calcul și implicațiile noilor prevederi și instrumente asupra altor elemente ale sectorului financiar, cum ar fi plafonul maxim de garantare a depozitelor, al cărui limită de 6 mii MDL nu mai corespunde realităților economice actuale;
- Criza bancară și nevoia de reformare urgentă a sectorului au dus la o oarecare neglijență în ceea ce privește respectarea angajamentelor asumate odată cu semnarea Acordului de Asociere cu UE. Astfel, este necesară elaborarea unui plan calendaristic clar de armonizare a legislației domeniului serviciilor financiare după modelul Georgiei și Ucrainei;
- Cu toate că Legea prevede și instituirea Autorității Naționale Macroprudențiale, acțiuni clare în acest sens nu au fost luate până în prezent. La sfârșitul lunii martie, Echipa Economică Germană în Moldova și Centrul Analitic Independent “Expert-Grup”, în baza celor mai bune practici internaționale au prezentat Guvernului cauzele și modul în care trebuie reformat forul respectiv¹³. Astfel recomandăm accelerarea procesului de constituire a Autorității Naționale Macroprudențiale după modelul și principiile internaționale de bună guvernare în acest domeniu, și anume un număr mai mic de membri, cu o expunere politică scăzută și o relevanță strictă în vederea stabilității financiare.
- Legea privind redresarea și rezoluția băncilor este una din cele mai complexe acte legislative pe care le are la moment Republica Moldova. De asemenea, textul legii este unul destul de tehnic și nu pe înțelesul mării majorități a populației, care de fapt este vizată de prevederile legii prin prisma relațiilor pe care le au cu instituțiile bancare. În acest sens, încurajăm inițierea unor dezbateri/prezentări publice coordonate de BNM asupra Legii, ceea ce ar aduce un plus de claritate asupra prevederilor acesteia.
- În contextul mai multor contradicții la nivelul statelor europene asupra constituționalității prevederilor ce țin de limitarea dreptului de proprietate a unor creditori asupra creanțelor acestora, recomandăm Guvernului să solicite expunerea din timp a Curții Constituționale asupra posibilității încălcării Articolului 46 din Constituție “Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia”. Nu o singură dată statul moldovenesc a fost

¹² Orientările ABE privind tipurile de teste, examinări sau exerciții care pot duce la măsuri de sprijin în cadrul Directivei privind redresarea și rezoluția instituțiilor bancare <http://www.eba.europa.eu/documents/10180/821335/EBA-GL-2014-09+%28Guidelines+on+Public+Support+Measures%29.pdf>

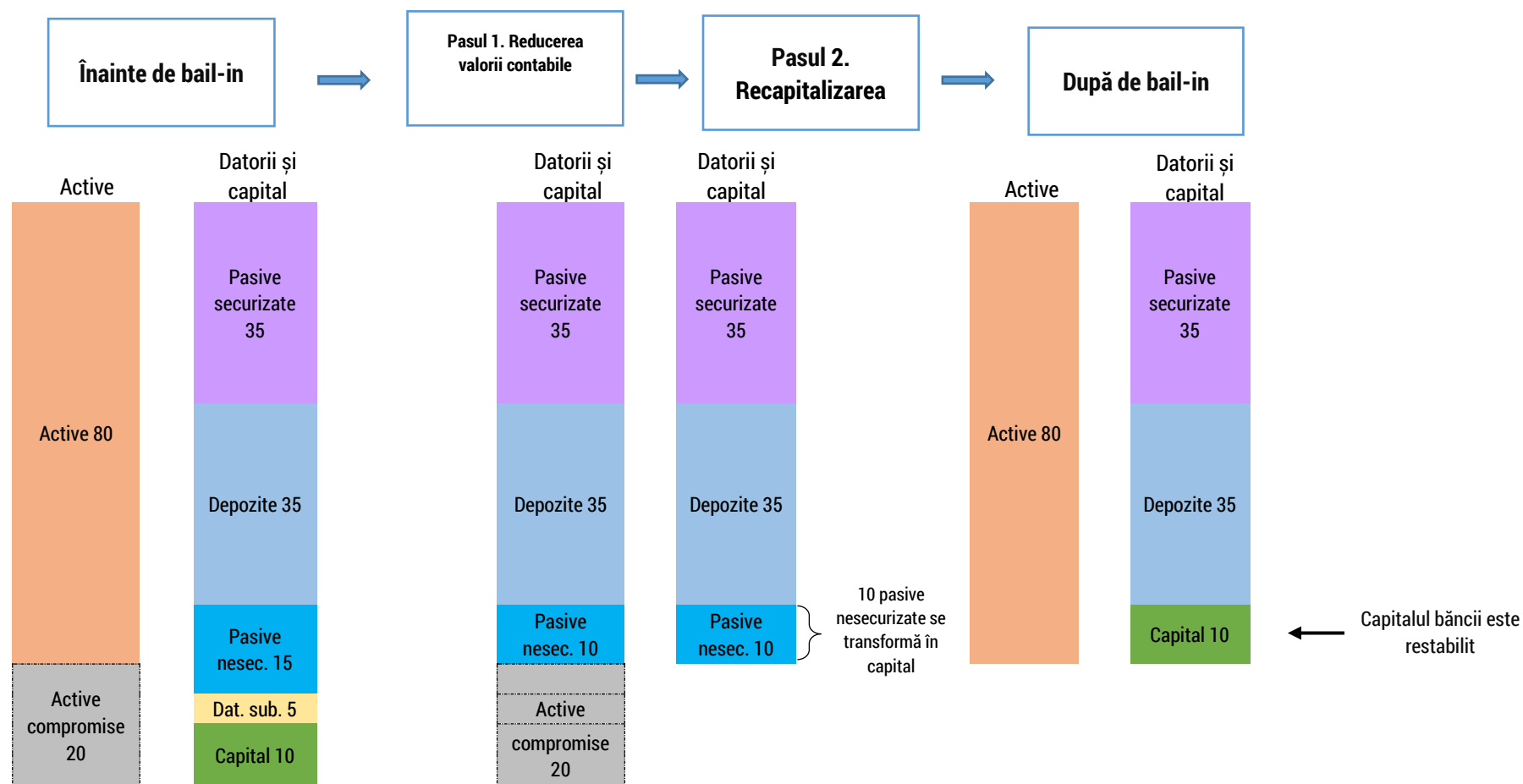
¹³ „Comitetul Național de Stabilitate Financiară. De ce și în ce mod trebuie să fie reformat”, Echipa Economică Germană în Moldova și Centrul Analitic Independent “Expert-Grup”, 2016 <http://www.expert-grup.org/ro/biblioteca/item/1249-reformare-cnsm>

atras în litigii costisitoare la curți de arbitraj internaționale pentru încălcarea dreptului de proprietate. Aici avem și un exemplu recent când mai mulți acționari din sectorul bancar au inițiat un litigiu contra Republicii Moldova privind decizia BNM de a vinde acțiunile deținute timp de trei luni.

- Odată cu introducerea procedurii de recapitalizare internă în legislația națională, informarea incorectă a populației corelată cu lipsa unui sistem adecvat de protecție a depozitelor bancare ar putea aduce deponenții în situația să-și mute banii din conturile băncilor autohtone în conturile băncilor din jurisdicțiile mult mai bine protejate. Respectiv, în contextul ultimilor evoluții ale sectorul bancar autohton, o migrare a capitalului ar putea agrava și mai mult stabilitatea și așa fragedă a sectorului. Considerăm esențială menținerea unei supravegheri adecvate din partea BNM de rând cu promovarea unor politici de menținere a unui nivel suficient de capital pe plan intern.
- Dacă pentru persoanele fizice relațiile cu băncile nu sunt obligatorii (constituirea de depozite bancare este o acțiune facultativă a fiecărei persoane, pe risc și cont propriu) atunci o bună parte din companii, prin specificul activității lor sunt obligate de lege să-și desfășoare activitatea rulându-și banii prin băncile comerciale¹⁴. În aceste condiții, toate instituțiile implicate (în special BNM, CNPF, FGDSB, CNSF) trebuie să vină rapid cu soluții de protecție adecvate riscurilor existente sau cu concretizări dacă este cazul.

14 De exemplu companiile de asigurări țin sume enorme de bani pe conturile băncilor comerciale

Exemplu stilizat de absorbție a pierderilor și de recapitalizare în cadrul procedurii de „bail-in”

* 10 Capital + 5 Datorii subordonate + 5 Pasive nescurizate sunt lichidate pentru acoperirea a 20 Activelor compromise. Restul de 10 Pasive nescurizate sunt convertite în 10 Capital pentru asigurarea funcționării băncii în continuare. În cazul de față nu s-a ajuns la taxarea unor depozite, totuși în cazul unor active compromise mai mari sau a unor clase de pasive inferioare mai mici, taxarea depozitelor ar fi inevitabilă.